

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELNIK MINDEN DÉLUTÁN
Kednap és vasárnap kivétellel.

Feloldó szerkesztő:
Dr. FENYVES FERENC

Szerkesztő:
CZEBE LÁSZLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR NEGYEDVÉBÉ:
helyben és vidékre 9 korona.

Folynak a császár-tanácskozások.

Döntenek a keleti az összes aktuális kérdésekben.

Berlin, augusztus 16. Jól értesült források közli: A nagyszóhadiszálláson folynak a tanácskozások. A keleti kérdések nagy komplexuma a legfontosabb és legnehezebb tárgya a tanácskozásnak. De emellett döntésre kerülnek az összes aktuális kérdések. Különösen megbeszélés tárgyát képezik a békével összefüggő ügyek, az antant helyzete, a közéletmezés tennivalói és a közgazdasági viszonyok. E pillanatban még folynak a tanácskozások, de holnap a német résztvevők egyrésze a lehetőség szerint az osztrák és magyar kiküldöttek is elutaznak. A tárgyalás befejeztéig a történelekről nem tesznek hivatalos közlést.

Berlin, augusztus 16. Politikai körökben elterjedt hírek szerint Hoffmann tábornokot, ki a brestlitowski békekötésnél Németországot képviselte, a császár meghívta a most folyó tárgyalásokra, ahol a tábornok meg is jelent.

Az új finn király.

Berlin, aug. 16. A Berliner Tageblatt jelentése szerint a finn trónt valószínűleg Károly István főhercegnek fogják felajánlani.

Oroszoknak tilos az antant seregekben szolgálni.

Stockholm, aug. 16. A Pravda közli a szovjet kormányának a Franciaországban és Angliában élő oroszokhoz intézett proklamációját, mely tiltja az oroszokat arról, hogy az antant seregekben vállaljanak szolgálatot. Az antant határozottan ellenséges viszonyban áll Oroszországgal. Aki önként szolgálatot teljesít az antantnál, az bázáruló és halállal büntetendő.

A német-orosz tanácskozások.

Berlin, aug. 16. A német-orosz tanácskozások kedvezően haladnak előre, de nem tudni, mikor fejeződnek be. Az orosz azzottság két tagja visszautazott Kievh, hogy új instrukciókat hozzanak magukkal. Helfrich jelentései nagyban befolyásolják a tanácskozásokat.

Oroszország sorsdöntő órái.

Összeesküvés a cárizmus mellett. — Mihály nagyherceg trónkövetelő. — Győznek a bolsevikiek.

Páris, augusztus 16. A londoni Times jelentése: Péterváron a szovjetkormány új összeesküvésnek jött nyomára. A nagyarányú összeesküvés szellemi vezére Rodrienko a duma volt elnöke, ki nagyszámu pártíveivel együtt a cárizmust akarja visszaállítani.

Berlin, augusztus 16. A Tagliche Rundschau közli: Mihály nagyherceg legutóbb ismertett manüfesztaumában, melyet Oroszország jórésze visszautasítólag fogadott, magát trónkövetelőnek nevezi, aki egyedül van hivatva a rend helyreállítására. A nagyherceg körül tekintélyes számmal sorakoznak a régi monarchikus pártok hívei.

Berlin, augusztus 16. Moszkvából jött jelentések szerint a bolsevik kormány helyzete lényegesen megváltozott az utóbbi napokban. Alapos remény van a rend helyreállítására s hogy a bolsevik kormány legyőzi az összes nehézségeket. Semleges külföldi híradások is megerősítik ezt a közlést. Ezek az események csak erősítik azt a német politikát, mely a bolsevikiek barátsága és támogatása által akarja biztosítani a rendet Oroszországban.

Wezerkarli jelentés.

Délnyugati harctér: A Monte Esson lovó állásaink ellen irányított támadások meghiusultak az I. császári lövészs zászlóalj hősiességű ellentámadás. Egyébeként a Tonale szakaszon tegnap különös esemény nem történt. A Monte Simonen az ellenséges rohamcsapatok támadásait visszaverték.

Albániában a helyzet változatlan.

Foch és Clemenceau tanácskozásai.

Genf, augusztus 16. Foch tábornok a frontról tegnap Párisba érkezett, ahol Clemenceauval tanácskozást folytatott.

A megfeneklett nyugati offenzíva.

Genf, augusztus 16. Foch nagyarányú, hatalmas tüzérségi előkészítéssel, tankok és nagy gyalogság harcbevételével megindított támadása a kimerültség stádiumába jutott. Az angolok támadásai már előbb megtörték. A francia csapatoknak az Ancre és Oise között megindított vállalkozásai már augusztus 14-én meghiusultak. Flandriában a tüzérségi harcok élénkültek.

Genf, augusztus 16. Párisi lapok katonai szakértői különbözőképen magyarázzák a nyugati offenzívát. Chivraux tábornok véleménye szerint a franciák kivétel nélkül ugyanazokat a falvakat foglalták vissza, amelyek 1918. június 30-ig egyszerűen már visszafoglaltak. Ludendorff a német vonalakat védelmi állapotba hozta. Német elit csapatok erős tüzérséggel állnak ellen. Roussier tábornok Foch műveleteit a Sommenál feladta és másutt fog kísérletezni.

Az amerikai hadsereg brutalitása.

Berlin, augusztus 16. A Morning Post jelentése szerint az amerikaiak nem engedik, hogy 200 méteren belül a német katonák megadják magukat. Bizonyítéka ez annak a lelketlen uszításnak, amit Amerikában üznek. A németek erre vonatkozólag megjegyzik, hogy elhárítanak maguktól minden felelősséget, ha az amerikaiak ezen brutalitását hasonló intézkedésekkel lesznek kénytelenek megtorolni.

Wilson Európában.

Berlin, augusztus 16. Svájci lapok szerint Wilson nemskára Európába érkezik és itt megátogatja a szövetséges államokat és megtekinti a nyugati fronton küzdő amerikai csapatokat. Itteni tartózkodása alatt tanulmányozni fogja a helyzetet, megvizsgálja a béke kérdését és konkrét békefeltételekben állapodik meg a szövetségesekkel. Ezt a hírt azonban csak fenntartással kell fogadni, mert még nem fordult elő, hogy az Egyesült-Államok elnöke, elnöksége alatt elhagyta volna Amerikát.

Visszahívják Oroszországból az angol megbízottakat.

Rotterdam, augusztus 16. Londonból jelentik, hogy Lochard angol moszkvai követet, aki Buchanant távozása óta helyettesíti a melléje beosztott összes angol hivatalnokokat az angol kormány visszahívja.

Elviszik a birodalmi bankot Moszkvából.

Heisingfors, aug. 16. Pétervárról jelentik, hogy a birodalmi bankot áthelyezik Moszkvából más helyre, mert itt már nincs biztonságban. Más hivatalokat is elhelyeznek Moszkvából és ezért a teher és személyforgalmat megszüntették. Moszkvából Pétervárra érkezett egyének beszélik, hogy a kormány a teher és személyforgalmat megszüntette.

Az antant baráti szívessegei.

Stockholm, aug. 16. A pétervári Pravda augusztus 13-iki száma hosszú listáról közöl az antantnak Oroszország szabadsága és önállósága ellen folytatott valóságos hadműveleteiről. Felemlíti a krími szovjet kivégzését, az Archangelskra repülő kihal dobott bombák pusztításait és még sok hasonló baráti szívesseget.

Tűzadó: Már megnyitáskor száll. Magyar Hotel: 1348. Osztrák Hotel: 901. Jelzőlog: 571. Leszámitoló: 831. Agrár: 1978. Magyar Bank: 976. Fabank: 966. Köuti: 845. Rimamurányi: 1254.

Egymillió korona tűdővész elleni harcra.

A főispán környájának eredménye. — A gabona kontingens beszállításai jól folyik. — Dr. Balogh Ernő főispán nyilatkozata.

(Saját tud.) — augusztus 16.

Dr. Balogh Ernő főispán tegnap este befejezte megyei körúját vizsdaérkezett Zomborba. Az igazán nemes célok szolgálatában megteit utazás impresszióiról, eredményéről s a végzett munkáiról beszélgetést folytatott a Bácsmegeyi Napló munkatársával s a következőket mondta:

— Apatinban, Palánkán, Titelein, Zsablyán, Csurogon, Obecsen és Kulán jártam. Mindenütt elragadóan szép eredménnyel. A tuberkulózis elleni védelem továbbfejlesztése volt a főcél. Ebben a tekintetben becsülésem szerint egy millió koronát eredményezett utam a nemes mozgalom céljaira. Csurog egymaga 200.000 korona készpénzt, mintegy 100—150.000 korona értékű földet és helyiséget ajánlott fel. Általában a mozgalom szervezésére összehívott lakosság oly megértő, az egész szervezkedés oly nemesen szép volt, hogy nemcsak én, hanem a kormány képviselőit is megjelent dr. Fáy Aladár kormánybiztos is nemcsak megelégedéssel, hanem valószággal elragadtatással nyilatkozhatunk egy a tűdővész elleni, mint az anya- és csecsemővédelmi akció érdekében a járási főszolgabíró, községi jegyzők, előjárók, lelkészek, tanítók s az egész lakosság emelkedett megértéséről és végzett munkájáról.

— Egyidejűleg megtekinttem a gabonakontingens folyamatban levő megállapítási és beszállítási munkálatait. Legnagyobb megelégedéssel állapíthatom meg, hogy a legszebbben folynak. A lakosság itt is áldozatkészséget tanusít, úgy hogy remény van a kontingens teljes biztosítására s leggyorsabb beszállítására, ami természetesen a rekvizitálás elmaradását fogja eredményezni.

— Megtekinttem természetesen az én kedves zsróboltjaimat, a zsrócsereakció megelégedéssel műhelyeit, ahol szintén a legszebb eredménnyel folyik minden.

— Utamról a legszebb emlékekkel jöttem meg. Valóságos boldogsággal láttam, hogy megértik és méltányolják nemes céljaimat s hogy munkám gyümölcse szépen érik. Ez a méltánylás s a mindenütt tapasztalt szeretet és ragaszkodás adja meg az erőt a megkezdett munka folytatására.

• A polgármester ismerteti a sorseshizálási, kukorica és takarmányrekvizitációs rendeletet. Bíró Károly dr. polgármester, vasárnap délelőtt 9 órakor, a városi székház közgyűlési termében ismerteti fogja a legújabb kormányrendeletet, a melyek a takarmányrekvizitáció, a kukoricatermes felhasználására s a sorseshizálásra vonatkoznak. Az ismertetésen való megjelenés érdeke minden gazdának és minden családfenntartónak, éppen ezért jöttek, ha a vasárnapi ismertetésen minél számosabban jelennek meg.

Apatintól Titelig elzárják a Dunát.

Küzdelem a csempészés ellen.

(Saját tudósítónktól.)

Az új termést is csempészik már ki a Bacsikából. Az eddigi megállapítások szerint a kicsempészett gabona, liszt és zsró meghaladja a több száz méterezsát. Az eddigi intézkedések nem bizonyultak elégségeseknek a csempészés megállítására.

Ezen ügyben tartottak értekezletet Ujvidéken dr. Popovits Szilárd helyettes kormánybiztos elnökölete alatt, amelynek főtárgya volt a közlelmezési visszaélések megszüntetése.

A közlelmezési helyettes kormánybiztos fejtegetése alapján arra a megállapodásra jutottak, hogy a magyar nyelvű csempészés ellen az egyedül célravezető védekezés a

Duna elzárása. Az értekezlet kérte is a kormánybiztos, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a Dunának Apatintól Titelig leendő elzárása érdekében.

Az elzárás terve a következő: a Duna mentén a községekben nagyobb katonai erők tartózkodnának, amelyek a folyam partjára őrtáratokat küldenek ki. Az őrtáratok szervezete ugyanaz lenne, mint a csempészkék.

A értekezletből kifolyólag dr. Popovits Szilárd helyettes kormánybiztos nyomban Budapestre utazott, hogy a közlelmezési miniszteriumban megtegye a fenti értelemben a Duna elzárására vonatkozó javaslatot.

Elvitték a zombori hadifogoly munkásokat.

— Ki adta ki a rendeletet? — Történet egy mérges tábornokról.

(Saját tudósítónktól.)

Zomborban nagy megriadást okozott egy újabb rend, melynek a katonai rendőrség a végrehajtója s amely az összes iparosokat, kereskedőket és mindazokat, akiknél — nem mezőgazdasági munkára kiadott — orosz foglyok dolgoztak, rendkívül érzékenyen sújtja.

A zombori katonai rendőrség — bizonyára felső parancsra bevonta az összes orosz foglyokat az iparosoktól, kereskedőktől. Arra a rendeletre hivatkozással történik ez, hogy orosz foglyok csak mezőgazdasági munkára adhatók ki. Ilyen rendelet tényleg van. Évekkel ezelőtt kelt, de ugyancsak évek óta van alóla kivétel, melynek alapján, mint szerzte az egész országban — Zomborban is voltak iparosoknál, kereskedőknél s különféle foglalkozásuknál és üzemeknél iparos és szakmunkás foglyok kiadva. Nem egy iparos e nélkül nem is tudta volna folytatni mesterségét és éppen ezért tettek kivételt a szabály alól.

Most hirtelen a katonarendőrség összehozta a foglyokat. Nem egy helyről, hová a honvédelmi miniszterium maga utalta a foglyot, erre való hivatkozással nem is akarták kiadni, mire a katonarendőrség feltűzött szuronyu pártulokkal vitette el a fogoly munkásokat.

Az új rendelet forrását, célját nem ismerjük. A katonarendőrségnek a katonai felsőbbrendű parancsot s így lehetséges, hogy csakugyan a budapesti katonai parancshozadság adta ki ezt a rendeletet. Hogy azonban a honvédelmi miniszter megkeresése-

sére e az nem feltétlenül hihető. Nem már csak azért sem, mert hiszen éppen az indokolt szükségére tekintettel a foglyok jórészt éppen a honvédelmi miniszter adta ki.

Egész komolyan tartja magát az a verzió, hogy egy magasrangú tábornok volt Zomborban s megbörtárandózt azon, hogy a Vadász-kürtben egy hadifogoly szedte le az asztaláról a piszkos tányért. Kijelentette állítólag, hogy tesz róla, hogy ilyen könnyű munkát ne végezzenek a foglyok.

Lehetséges, hogy ez a kezdete annak, hogy Zomborban most szegény iparos asszonyok, akiknek ura harciéren vagy fogságban van, nem tudják folytatni kenyeret adó iparukat, hogy például a szállítók nem bonyolíthatják le az amugy is megrekedt zombori szállítási forgalmat.

Ha ez a tábornok mese igaz, akkor az illetékes helyen kötelessége eljáráni Zombor városának, hogy polgárait az önkény ellen megvédje. Ha pedig csak valami — a körültekintést és a helyzet ismeretét nélkülöző felsőbb rendeletről van szó, akkor a felvilágosítások megadásával ki kell járni, hogy ezt a káros és ostoba rendelkezést, mely annyi embert sújt Zomborban, vonják vissza.

Soha az országban nem történt ilyen különös intézkedés éppen ezért eshetik meg, hogy az egyébként bihetetlen mese a haragvó tábornok urról komoly hiteltelre talált. És sajnos még egy tábornok meg is teheti ilyesmit — noha jóga nincs hozzá.

A szabadkai polgári rendőr rejtelmes esete.

Kirabolták-e, vagy ő maga lopott?

(Saját tudósítónktól.)

Nyolczas István nyugalmazott csendőri polgármester Szabadkára napidíjas polgári rendőrnek nevezték ki. Moga a rendőrség most már a meghatározottabban tiltakozó Nyolczas István polgári rendőr jellege ellen. Kineveztek ugyan, de sem esküdtételre, sem szolgálati tételre jelentkezett, jöhet, hogy erre több ször hivatalosan is felszólították.

Az eskütnél és szolgálati tételnél sokkal fontosabb dolgait akadnak Nyolczas Istvánnak, amint azt a

Bácsmegeyi Napló megírta. Az első hivatalos funkciója az volt, hogy feljelentett a rendőrségnél két ismeretlen, akik őt a II. kőri temetőben megátadták és kirabolták 13 óra délután. Elvették tőle a kinevezési okmányát is.

Ugyancsak ebben az órában eselt meg azonban az is, hogy a városiak ellenkező részén, a kőrház mögött, amint azt megírtuk, Ikkovics Simon kérészt üldözöbe vitt két egyént, akik a kertjét lopták. Az egyik eg-

szén katonaruhában volt, a másiknak a kalapja civil volt. A civil kalapos egyen menekülés közben elesett és Ikkovics határozottan látta, hogy az ő zsebéből estek ki a helyszínen általa megtalált okmányok: a polgári rendőri kinevezési okmány és a cservenkai cukorgárnak egy levele, tehát ugyanazok az okmányok, amelyeket ugyanebben az időben a II. kőri temetőben loptak el a saját fejletése szerint Nyolczas Istvánól.

A dolog annyira titokzatos volt, hogy a vizsgálatot vezető rendőrkapitány szembeállította Nyolczas Istvánnal Ikkovics Simont, aki az első pillanatban rai smert, Nyolczas Istvánban arra az emberre, akit a kertjében lopáson tettenért, aki a zsebéből a talált okmányokat kiejtette, de akit a saját fejletése szerint ugyanebben az időben a II. kőri temetőben ismeretlen utonálók megátadtak és kiraboltak.

Szöke vize a Brentának . . .

Hogy lesz egyszabadkai ügyvédből — poéta (Saját tud.) — augusztus 16.

A háború ötödik évének minden keserűsége nem elég ahhoz, hogy a hadiélet minden poézisét kiölje. Nem lehet elemezni az emberi lelket, mely a szimpla viszonyok hatása alatt visszaemerkedik a naivsághoz, melyet a kultúrál élet sem tudt előtűnk megfosztani kedves zománctól.

Ezt a visszarebbénést, ezt a különös lelki folyamatot, melyet a harcort lakói annyiszor éreznek, kedvesen illusztrálja dr. Rengyel János szabadkai ügyvéd, honvédfőhadnagy egyik barátjához írt kedves levele, aki megírta, hogy íelt poétává:

— Nem vágyom ugyan — írja levelében — irodalmi (nehogy ivodalminak olvasd) babérokra, de azért mégis közlöm első tákolmányomat s egyuttal megvigasztallak, hogy többet nem foglak kínozni. Nem tehetek róla, hogy újra gyerek lettem s a veszfáragáshoz láttam, de hát ilyen az ember.

Azt is megmondom, hogy vete-medtem rá . . . A hogy üök a rohanó Brenta sziklás partjánál, egyszer csak megcsapja fütemet ez az átültetőtől dal:

Szöke vize a Brentának
Mond meg kislány az anyádnak,
Hogy az egész Brenta mentén
Nincsen olyan legény, mint én.

Mondok, ha ez így megy, hát én is verselek. Cimet azonban nem tudtam már adni a tákolmányomnak! Ha elhelyezésre érdemes — mint kuriózum — akkor adj nekí valami címet.

Itália verőfényes, kék ége
Gránát felhők tömegével van tele!
Szöke Brenta görbe-sziklás partjánál,
Magyar fiu, szabadkai honvéd áll . . .

Gránát-felhők foszladozó fátyla,
Szöke Brenta zugó, habzó folyója,
Nem tudjátok megigéni a fiut,
Eloszlani szivéről a sótet but.

Igy lesz poéta egy szabadkai ügyvéd a Brenta szöke vize mellett.

Bácskai utasok figyelmébe!
A Bácsmegeyi Napló Eiskőrös, Szeged-Rokna, Ujvidék, Zombor, Szabadka állomásokon a vasúti híraparancsnoknál kapható.

A NAP ESEMÉNYEI

— **Enyhül a bácskai tanítóhálózat.** A bácskai népoktatás a háború folyamán, a nagyszabású bevonult tanítók és egyéb háborús okok miatt rendkívül szomorú állapotba jutott. A tanfelügyelőség sokat fáradozott a hiányok pótlásán. Most végre egy csomó állami tanító kinevezése enyhít valamit a keserű bácskai tanügyön. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bicskai Elek, Bicskei Szilveszter, Burkovits Ferenc, Eichinger Rudolf, Gáspár Ottó, Horváth Péter, Csernai Károly, Kovács István, Ladoczi Gábor, Nagy Bálint, Perich Béla, Priszinger Wendel, Rozsa Mihály, Vécsey Ida, Szemeskő János, Stalter Ferenc, Mezei Béla Ferenc és Kovács József oki. tanítók állami rendes tanítókká nevezték ki alomási hely megnevezése nélkül. Ezek az 1918—19. tanév elején Bács-Bodrog vármegyében a hadtávonult tanítók helyettesítésére lesznek a szükséghez képest beosztva az egyes iskolákhoz jellegre való tekintet nélkül.

— **A városi ingatlanok forgalmának korlátozása.** A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy hatósági hozzájárulás szükséges a városok belsőörségének területén fekvő ingatlanos elidegenítéséhez, vagy pedig tíz évet meghaladó időre használatbeadáshoz. Ez a korlátozás azonban nem terjed ki a vármegye egyetlen városára sem.

— **Esküvő.** Pintér Rózsika és Czernin Henrik hadnagy, augusztus 17-én délután 5 órakor tartják esküvőjüket a szt. Teréz templomban. (Mindenkülön értesítés helyett)

— **Repülőgép Szabadka fölött.** Tegnap délután repülőgép kovály goit Szabadka fölött. Egészen alacsonyan szállt le s az utcákra kőduló közönség így még inkább gyönyörködhetett a gépmadar gyönyörű repülésében. Még olyanok is akadnak, akik a Bécs fölött megjelent oltasz repülőkre emlékeztek s csak akkor nyugodtak meg, mikor a gépmadar szárnyán kivették a nagy fekete keresztet. A gépről a szegedi katonanapot hirdető röpcédulákat dobta le Szabadkára.

— **A munkásbizottság ülése.** A szabadkai munkásbizottság tegnap délelőtti ülést tartott a városi székház közgyűlési termében, amelyre meghívták az összes korcsmárosokat is. A rum egy része ugyanis az ó révükön kerül a közönséghez. Ismertették a korcsmárosokkal a rumelosztás feltételeit. A korcsmárosok ugyanis csak azoknak adhatnak a később meghátározandó mennyiségben rumot akik a javadalmi hivatal utalványát mutatják föl és csak az utalványon kiírt mennyiséget szolgáltathatják ki a meghatározandó maximális aron. A korcsmárosok jegyzékét tartoznak vezetni azokról, akiknek a rumot rumot kiadták. Deacra ennek a körülmenyes eljárásnak, egyetlen korcsmáros sem akadt, aki a rumelosztásra nem vállalkozott volna.

— **Halálozás.** Tegnap este Szabadkán hosszas szenvedés után elhunyt Weiszberger Etelka. Teme-tése vasárnap d. e. 10 órakor lesz Sugár Manó Rudics-utcai házából.

Zombori szenzáció Az Est-ben.

Nalv mese egy személyesen megjelent halottról és a nagy pesti újságrólól

(Saját tudósítónktól.)

A nagy budapesti újságról fogta magát, lejött a lenézett, a szegény, a legendásan együgyű szent vidékre, hogy egyenély szenzációkat küldjön a lapjának. Megakartá ismeretnie a nagy és hatalmas lap olvasóit azzal a nemes és kedélyes világgal, melynek elmaradtságán válgal és szimplax ostobaságain csak ma latni lenet.

Jött a nagy pesti újságról. Jött, látott és írt. Irta pedig Az Est ben a következőket:

Rác Samu tekintélyes zombori poigár annak rendje és módja szerint értesítést kapott a városból, hogy Pista fia Julius 8-án hősi halált halt. De Rác Samu nem esett kétségbe, mert ő viszont július 10-iki keletel levelet kapott ugyan az nap a fiától, amelyben a Pista az írja, hogy jól érzi magát. A fiu a legjobb egészségben hazajött szabad-ságra, a világi életben élt, de a városi anyakönyvben halott volt. Rác Pista megjelent a városnál. Mit csinálnak vele? Jegyzőkönyvet vetek fel róla és ez az a nevezetes írás, amely így kezdődik a világ örök csodájára, a hivatos stíus büszkeségére:

„Aghalott személyesen megjelent előttem és halálja körülményeit a következőképen adta elős . . .”

Halálának körülménye pedig az volt, hogy egy társával elcsúszott cserélt. A szegény bajtárs elesett és zsebében Rác Pista legutolsó kapszliját találták meg. Így lett hivatalos halott és mint halott, így jelent meg személyesen. (p. á.)

A nagy pesti újságról, aki ha jól esáldóndul, azonos azzal a Pásztor Árpáddal, aki nemrég kálhasábon volt elragadtatva afelett, hogy a bácskai községek mily mintaszert és egészséges — kertvárosok me-lyekben csupa egészség az élet s a végén megállapította, hogy itt minden gyerek — fűdőveszes.

Most azért megfelelté vidéki ész-leleteit a kedélyes halott történetével. A szépen megirt eset egyébként arról nevezetes, hogy 1854. óta az ország minden községében megtörtént évente egyszer, de néha többször is. Azelőtt nem történetelt

— **Király Ernő Szabadkán.** A Liffka-Mozi a hívősbőd nyáiban is gondoskodik egy kis szórakozásról a szabadkai közönségnek. Augusztus 21. és 22-én **Király Ernő** a budapesti Király Színház nagyszerű művésze fogja két estét át remek hangjával gyönyörködtetni a közönséget. **Sereg Mária**, a debreceni színház primadonnája és **Ujváry Kálmán** táncoskomikus fogják a program többi pontjait kitölteni. Az előadások fél kilenckor kezdődnek.

— **Rókus napja.** Rókus napja ünnepe Szabadkának. Valamikor ezen a napon fejezték be a Deák-utcai Rókus-kápolna építést, amelynek tégláit tórcenszusza hordták össze, hogy a pusztító kolerától mentse meg a Gondviselés a várost. Azóta Rókus hetét áhítattal ünnepeik meg. Estéknél körmenetekben sergelenek a hívők a kápolnához. Ma reggel körmenet volt a város-erődi szent Rókus-szoborhoz, amelyen a hívők ezrei meg ezrei vettek részt.

— **Székyel gyermekek Zentán.** Tegnap érkezett meg Zentán a 150 székyel gyermek, hogy néhány héti,

— aug. 16
meg, mert 1854-ben írta meg Rátótról ezt a históriát bizonyos Jókai Móricz nevű akkori újságról. „A magyar nép élce szép hegedűsöbän” című gyűjteményében. — Ez a Jókai arról volt nevezetes, hogy mindent hasból írt. Regényi pár százat, novellát pár ezret, ilyen apró dolgot millióit. De mind hasból. Más emberek fájából sem tudnak ilyen írni. Általában nem szép ettől a Jókaitól, hogy így elírta Az Est elől ezeket a napihíreket.

Általában a szenzáció nagyon jól hatott Zomborban. Az emberek nagyon örültek, hogy Rác Samu és Pista élnek, nem Zomborban ugyan, csak a pesti újságról fantáziájában. Azért sem haragudtak, hogy a pesti újságról nem tudja, hogy a hősi halált nem a város közli a melyen megszorodott szőlőkkel sem Zomborban, sem Pesten. Sőt azért sem nehezelt meg senki, hogy a nagy pesti újságról az állami anyakönyvi hivatalok elrekkirálta és városi hivatali degradálta. Hogy az anyakönyvi rendtartást mely hasonló jegyzőkönyv felvételeit kizárja, nem tudja a nagy újságról, azt sem veszik zokan. Ha csak ilyen keveset nem tudna a nagy pesti újságról, akkor már talán vége volna akai a világháborúnak is, melynek ötödik évében igazán nem igen adhatott frissebb, aktuálisabb és szenzációsabb hírt Az Est.

A nagy pesti újságról pedig igazán csak jöjjen minél többször körünkbe és írja meg összes szenzációkat, még ha valami számfűzés ember 1854-ben Jókai Mór álnév alatt kissé meelőzte is velük . . .

Zomborban várják a folytatást, de nagyon kéri a nagy pesti újságról, hogy a létrát ne a zomboriakkal vitesse az erőt át keresztbe, sem az ablaklattan templomba ne velük hordassa szákbán a világosságot, mert ezeket még néhai való jó Markál diák, dicsőült Salamon királynak udvári bolondja írta meg a XIII. században s így nem lehetne ellen-érzini, hogy csakugyan Zombor-e az egyetlen hely, ahol ezek az esetek nem történtek meg . . .

mint vendégek dustakodhassanak a jóban, amivel Zenta jószívű közönsége feleltetni akarja velük az oláh dulás szenvedéseit. Négyezerötven gyermek ellátására vállalkoztak a zentalak, de csak 150 jutott nekik Özv. Lovászj Andorné és Jedlicska István tanácsos buzdoklódta a kis d'ed jövevények fogadtatása körül a pályavárvan. Az ő munkájuk eredménye az is, hogy Zentán 450 székyel gyermeket láttak volna szivesen.

— **Szabadka sorséshizlalási szerződését nem hagyták jóvá.** Szabadka közéletmezési hivatala, hogy az ellátatlanok zsír szükségletét fedezhesse, a gazdákkal 1600 szerítés hízalására kötött séerződést. Így azután hus is, zsír is jutott volna az ellátatlanoknak. A szerződéseket jóváhagyás végett felterjesztették a közéletmezési miniszteriumnak, ahol azonban azokat nem hagyták jóvá, hogy miért nem, annak elfogadható indoka nincs. A közéletmezési miniszter ugyanis csak 300 szerítés hízalást engedélyezi a szabadkai ellátatlanok részére. Ebből kell fedezni az ellátatlanok egészévi zsír és hus-

szükségletét. Tavaly ugyanezekkel a bajokkal kellett küzdenie a közéletmezési hivatalnak a zsírelátás körül. Hasztalan volt minden felterjesztés, érvelés, a közéletmezési miniszterium nem engedett. Az idén ezt a küzködést talán meg se kísérik. Kellemeien az is, hogy most a gazdákkal egészen ujra kezdhetik Szabadkán a szerződések megkötését az engedélyezett 300 szerítésre.

— **Eljegyzés.** Bálvány Magdát eljegyezte dr. Mamuzsich Mihály jogügyi segédfogalmazó, tartalékos hadnagy.

— **A zombori parkünnepély.** A 23-as árvaövegyalapra rendezendő parkünnepély s a Színházban rendezendő est előkészületei nagyban folynak. Előreláthatólag a nagyarányú ünnepség, melynek dr. Balogh Ernőné a fővédnöke és dr. Balogh Ernő főispán a védnöke, a nagyszabású rendezéshez méltóan fog ugy anyagilag, mint erkölcsileg sikerülni. A kedélyes és mulatságos nap reklámírozásához tartozik az a nem mindennapi ötlet, hogy a parkün epély alatt szegedi és újvidéki katonai repülők fognak a park felett repülőgyakorlatokat tartani.

— **A zombori Berlin-kávéház.** Vasárnap nyílik meg Zomborban az Átalakítások után frissen és megiepő szépen berendezve a Berlin kávéház, mely most nagyvárosiasan elegáns és modern komforttal van felszerelve. Naponta elsőrendű cigányzene. Kávéházi italok és ételek, előkény és bekedőre emlékeztető kiszolgálás. Szives látogatást kének a kávéház új tulajdonosai.

— **A szabadkai Munkás Testőző Egyesület football-versenye.** Vasárnap délután fél 6 órai kezdettel, a Zombori-uli sporttelepen érdekes football-meiscl lesz. Az M. T. E. jó felkészült csapata mérí össze erejét régi ellenfelével, a szabadkai Sporttal. A verseny iránt szinte szokatlan érdeklődés nyilvánult meg, miután a jegyeket már most nagyszámmal vásárolják.

— **A szabadkai műpártolók kábaréja.** A szabadkai Műpártolók Körenek csütörtökön este megtartott kábaréja várokozásán felül sikerült. A hangversenyterem zsutofóság megtelt előkelő közönséggel. — Orosz-hegyi Szabó István bariton ének-számaival óriási sikert aratott, úgy-hogy háromszor ismétlés után sem akarta a közönség a szinpadról el-eng dni. Csste és Dudás Mancsi cowhoy táncs és Darvas Ernő kuplé számai frenetikus kacagást keltettek a közönség soraiiban, úgyhogy a konferanszje a percekig tartó taps-orán mést szőhoz nem tudott jutni. Schwermann Valéria művészi énekével zajos vitázást aratott. Az egy felvonásos vitzjáték a „Szálka” négy szereplője: Pietsch Ferencné, Léner Matvika, Eke Mihály és Moinar Karcsi játéka valóságos művészi talenitumra vallott. Matkovics Béla tanár konferált. Nagy hatást ért el amikor Szabadka és Palics társadalmi életének jellemképét szatirikus, de rendkívül találó módon festette. Az általa előadott „Cinka Panna” mély megilletődést keltett. Az est sikere Pietsch Ferencné művészi rendezésének köszönhető.

— **Perelnek a szabadkai rekvirálók.** A rekvirálási díjakat a szabadkai rekvirálók érthetetlen s most már botrányba illő módon máig

sem kapták meg. Most perelnek. Erre vonatkozik a következő felhívás a rekviálókhoz. Tekintettel arra, hogy a városi ügyész által kért 6 napi hálásata a per megindítása céljából elmúlt, felkérek mindenkit, akinek követelése van, hogy még ezen a héten írja alá a meghatalmazást dr. Ács Jenő ügyvéd urnál. Szabadka, 1918. aug. 16. *Havas Antal*.

— **Értesítés.** A Máv. Altiszti Kör értesíti igen tisztelt tagtársait, hogy e hó 17-én szombat délután 6 órakor fontos ügyben választmányi ülést tart. *Elnökség.*

— **Felkéretnek mindazon osztrák gyermeket tartó szülők,** akik Szabadka belterületén laknak, vagy nagyobb akadály nélkül a városba bejöhetnek, hogy az osztrák gyermekekkel együttesen Ófélése születése napján, vagyis f. évi augusztus 17-én és Szent-Isván napján megtartandó istentiszteleten d. e. fél 10 órakor a Szent Teréz templomban megjelenni sziveskedjenek. Ezzel egyidejűleg értesítem az osztrák gyermekeket tartó szülőket, hogy a még ezideig ki nem utalt és részükre járó liszt és cukor mennyiség is f. évi augusztus 22-én fog kiutaltatni. Szabadka, 1918. augusztus hó 16-án. *Dr. Dobó Árpád* rendőrkapitány.

— **Ki tud róla?** Reks Károly 23. gy. e. I. szod beli népf. 1916. VII/9-én orosz harcúterén Hupce mellett ütözött el. Aki tud róla, értesítse Reks Károlynét Szeged Fodor p. 8.

— **Zomborban** vasárnap délután és éjjel a Tarczy-féle gyógyszerár áll a közönség rendelkezésére.

— **Vesztett disznó.** Óverbászson Batscher Jakab egyik sertése összemarta a gazda egész sertésállományát és megmarta a gazda feleségét is. Az állatorvosi vizsgálat megállapította, hogy a sertés veszett volt. Batscher Jakabnál gyógykezelés végett felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

NYILTTÉR.

Visszaélések a gyümölcsszállítás körül.

Többször azt a valótianságot terjesztették felülünk, hogy mi igazolvány nélkül szállítunk vasuton és auton gyümölcsöt Szabadkáról. Amiatt följelentést is tettem ellenünk. A rendőség a legszigorúbb eljárást indította meg s ez a lefolytatott eljárás igazolta, hogy mi csupán engedéllyel szállítjuk a gyümölcsöt, hogy egyetlen szem gyümölcsünket sem foglalták le. Azok tehát, akik e feljelentéseket teszik csak irigységből tették ezt s épen ók azok, akik szilva helyett barackot, almát akartak Bécsbe csempészni a határrendőség igazolása szerint is s aminek következtében azóta szállítási igazolványokat nem is kapnak. Ezek a feljelentők azok, akik idegen neven, alkalmazotjaik nevének akarnak Budapestre szállítani gyümölcsöt, hogy így valami ürügy alatt a zöldségközponttól Bécsbe is kiero szakojanak szállítási igazolványokat. Ezek a tények. Ezek után tisztelettel értesítjük a szőlő és gyümölcs-

termelőket, hogy mi ezután is csak úgy, mint eddig szállítunk gyümölcsöt és főzeletet Budapestre és egyaránt.

Kiváló tisztelettel
Barakovitsné és társa
Szabadka I. 24.
városi bérpalota mellett.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik félrem elhunytá alkalmából bánatunkat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, köszönetemet nyilvánítom.

Szabadka, 1918. aug. 16.

özv. Paul Györgyné és családja

LIFKA MOZI HETI MŰSORA:

Szombat—vasárnap: Eszményi nő, dráma 4 felvonásban.

Hétfő: Zárva.

Kedd: Szent Péter esernyője. Mikszáth Kálmán regénye 4 felvonásban. Főszereplő: Jenkeffy Lea és Várkonyi Mihály.

Szerda—csütörtök: Király Ernő személyes fellépéssel: Szezonnyitó előadás.

Péntek—szombat—vasárnap: Három testvér.

A KÖZÖNSÉG ÉRDEKÉBEN!

Hölgyfodrász, manicűr és arcápoló szalonomat

újabb felszereléssel láttam el. **Uj bécsi munkeszerket** alkalmaztam, hogy a h. hölgyeknek s uraknak ne kelljen várakozniok. Termemben végzek a nap bármely szakában

ondolást, hajmosást, női és férfi manicürt, hajfestészetet és arcápolást. Kérem a nb. közönség további szives pártfogását, tisztelettel:

Mittler Gyula
Illatszertész s hölgyfodrász

ÉRTESEM

rendelőmet a m. t. hölgyközönséget, hogy a nyári időny alatt Szabadkán VII. Erdő-utca 62. szám alatt tartózkodom. Készíték méret szerint a legújabb modellek után halcsontos, halcsont nélküli has-, negligé- és bakfis

FÜZŐKET

továbbá haskötőt és egyenesstartót. Javított, tisztított, rosszul illo füzök alakítását vállalom. T. hölgyeimel meghívásra fölkeresem. Teljes tisztelettel
SCHÄFFER MARGIT Budapestről 2104

A SZÍNHÁZI ÉLET

■ SZÍNHÁZI HETILAP ■
■ Kapható, és megrendelhető a ■
■ BÁCSMEGYEI NAPLO ■
■ kladóhivatalában, Wesselényi-u. ■

KIFUTÓLÁNYOK

FELVÉTTETNEK
A BÁCSMEGYEI NAPLO
KIADÓHIVATALBAN

ÉLŐZETES JELENTÉS

KIRÁLY ERNŐ

a Király színház kedvencének

SZEZONNYITÓ E-L-Ő-A-D-Á-S-A

aug. 21-22-én szerdán és csütörtökön

A LIFKA MOZIBAN

Jegyek már előre válthatók

Meghívó.

A Ferenecozsatorna Fürdőház R-T. folyóévi szept. 20-án délelőtt 11 órakor Zomborban a városháza kistermében

rendkívüli közgyűlést tart,

melynek napirendje:

1. Az igazgatóság ingitványára a társaság részvénytőkejének felemelése tárgyában.
2. Esztelges indítványok. Zombor, 1918. aug. 10.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Aé alapszabályok 10. §-a értelmében a közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik részvényeiket a hölgyülés előtt 24 órával jelen esztiben az igazgatóság elnökénél: Jókány Vilmos urnál Zombor, Kossuth Lajos-utca 5. sz., I. em. helyezik el.

A budapesti Gyakorló Gyorsírók társaságának szabadkai hivatalos tanfolyamán, a Gabelsberger—Markovits-féle

gyors- és gépiró

iskolában augusztus hóban a beiratások a szeptemberben megnyillo féléves kurzusra megkezdődtek.

Beiratások naponta:

Szabadka, VI., István-u. 75

SZŐRMÉKET

készít, átalakít és javít

KERTÉSZ MIKLÓS

dívatszűs, Vörösmarty-utca 52.
(Rartmann-cég mellett)

Cséplő gépolaj,

cilinder olaj,

tovotta zsír,

kocsikenőcs

legjobb minőségű és egyéb gazdasági cikkek kaphatók

Klein Géza

nagykereskedőnél, Szabadka

Ennivaló- és takarmány métermázsánként jó minőségű, nagy mennyiségben és olcsó áron eladó Kállay Albert-utca Protesch-telepi faüzletben 2659

Apróhirdetések

Tubaróza jelégére levél érkezett a kiadóba az általad megjelölt címre. Tied

Eladó bor. Cim VII. kör, Jókai-utca 349.

Folyó-utca IV. kör 166. szám alatt 3 szobás lakás, konyha, szpiz külön folyosóval nov. 1-ére kiadó. Megengedve két sertés tartása. Cim Hernya József 2684

Egy csinos üzleti berendezés helyiséggel együtt eladó. Alkalmas kavémérésnek, kifőzésznek és cukrászdnak. Eötvös-utca 60. szám 2692

Kecské kétszerült kenyér készült a kenyérgyárban hárkinek, saját lisztjéből. Sálta egész napon át 2687

Varróleányok felvétetnek Bercsényi-utca 635. szám 2693

Két szodony ágybetét és több apró butor eladó. Cim a kiadoban 2696

Használt férfiruhát magas árbán veszek. Cim Rosenbergné, Rudics-utca 14. szám (zsidótemplom mellett.) Meghívásra házhoz megyek 2694

Falloson egy szobát keresek. Telefon 412 szám 2679

Jámban levő használt gyerekkoscst keresek. Cim a kiadoban 2685

Képzőintézetnél növendék részére intelligens családnál teljes ellátást keresek. Cim a kiadoban 2683

Két jó családból való izraelita diák teljes ellátást nyerhet válalásos izraelita uri családnál. Cim a kiadoban 2680

Parasztasszony kerestetik gazdtasszonynak magányos kisgazda emberhez. Cim a kiadoban 2681

Használt tankönyveket magas áron veszünk. Papírszárga a legjobb minőségűben kiloja 10 kor. 75 fillér. Lipsitz és Lampel papírkereskedése zsidó templom mellett 2297

Lichtnernél mindenféle ruhák tisztítása és festése 48 óra alatt elkészül, Szabadka, barátok temploma mellett 2542

Három és fél kapa szőlő terméssel eladó. Bővebbet VIII. kör, Nándor-utca 500. sz. Gubogvár mellett 2664

Simpáthia jelégére levél ment a kívánt helyre 2661

Husz kapa szőlő a szerbtemető közön eladó. Szabó Miklós Rákóczi-u. 22. 2676

Egy sátor ponyvával és egy nagy stélzsi eladó. Cim Klopferné, Ódor-u. 120 2672

Eladó 1 tükrös márvány mosdó, 1 éjjeli szekrény márvány lappal, 1 gyermekágy és 1 nagy gardrob szekrény. Tudakozódni lehet telefon 182. szám 2676

ELITE MOZGO.

Ma pénteken szenzációs újdonság

Élned kell érttem

filmjáték 4 felv. ban.

Fátyol táncosné

vígjáték 3 felv. ban.

Postán utánvétellel küldők

Rézvitriol-kékköt

90%-os valódi aungit árnt 8 1/2 és 17 kg-os postacsomagokban kg. 15 K-ért.

Héjzsljakhoz való gyantát, amely szappangyártásnál is használható, 12-50 K-ért kg-ként 8 1/2 kg. árt tartalmazó postacsomagokban. Cim

Anton Kalcic Zagreb Prilaz I.